EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 1.9.2022.
COM(2022) 433 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Drugo godišnje izvješće o provjeri izravnih stranih ulaganja u Uniju

{SWD(2022) 219 final}

UVOD

Ovo je drugo godišnje izvješće Europske komisije o primjeni Uredbe EU-a o provjeri izravnih stranih ulaganja („Uredba o provjeri izravnih stranih ulaganja” ili „Uredba”).

Odnosi se na 2021.[1] i osigurava transparentnost u pogledu provedbe provjere izravnih stranih ulaganja u EU-u i razvoja nacionalnih mehanizama za provjeru. Ono pridonosi odgovornosti Unije u području u kojem, s obzirom na sigurnosne interese, transparentnost pojedinačnih transakcija nije ni moguća ni primjerena.

Temelji se na izvješćima 27 država članica i drugim izvorima, a sastoji se od četiri poglavlja:

- poglavlje 1. o kretanjima i iznosima izravnih stranih ulaganja u EU,
- poglavlje 2. o razvoju zakonodavstva u državama članicama,
- poglavlje 3. o aktivnostima provjere izravnih stranih ulaganja koje provode države članice,
- poglavlje 4. o mehanizmu suradnje EU-a u području provjere izravnih stranih ulaganja.

Ovo godišnje izvješće donosi se istodobno s godišnjim izvješćem o kontroli izvoza robe s dvojnom namjenom. Provjera izravnih stranih ulaganja i kontrola izvoza važni su alati za strateške kontrole trgovine i ulaganja kojima se jamči sigurnost u Europskoj uniji.

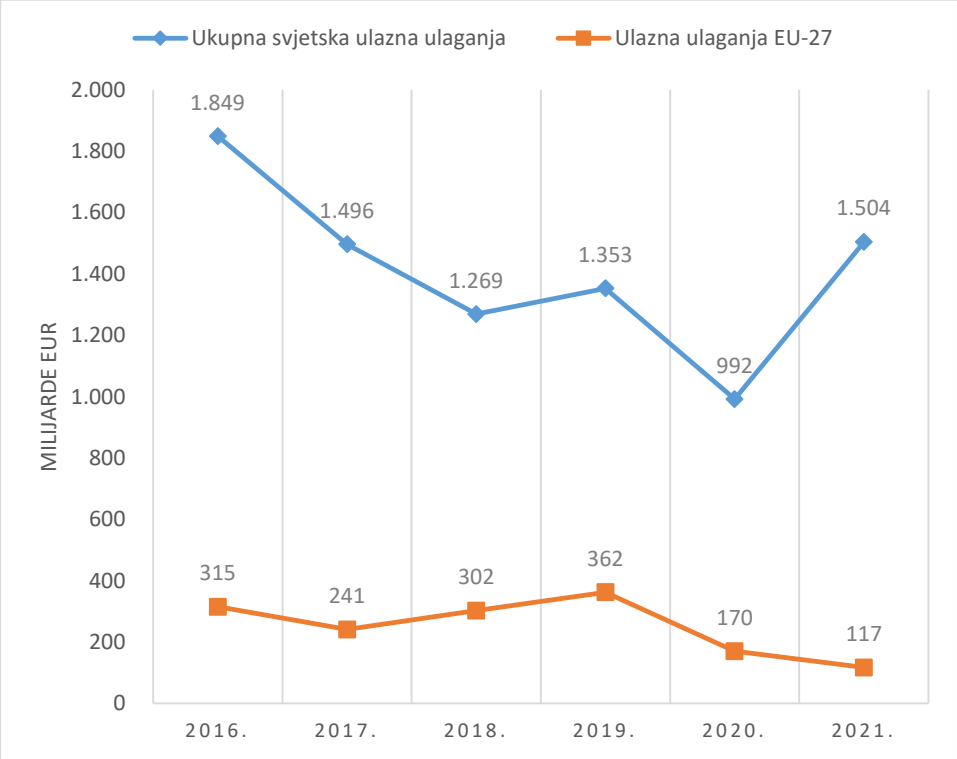
[1] Prvim godišnjim izvješćem obuhvaćeno je kraće razdoblje, od 11. listopada 2020. do 30. lipnja 2021. Stoga se ono poklapa s ovim izvješćem koje obuhvaća i razdoblje od 1. do 30. lipnja.

POGLAVLJE 1. IZRAVNA STRANA ULAGANJA U EUROPSKU UNIJU – KRETANJA I IZNOSI

Globalna izravna strana ulaganja oporavila su se 2021. od pada u 2020. uzrokovanog pandemijom bolesti COVID-19. Globalni priljevi dosegli su 1,5 bilijuna EUR u 2021. (**slika 1.**), što je povećanje od +52 % u odnosu na 2020. i +11 % u odnosu na razine prije pandemije bolesti COVID-19 u 2019.

EU je 2021. pridonio globalnom oporavku ulaznim izravnim stranim ulaganjima u iznosu od 117 milijardi EUR, što čini 8 % na svjetskoj razini (taj je udio 2019. iznosio 27 %). To je smanjenje od 31 % u odnosu na 2020. i 68 % u odnosu na 2019. Rezultat EU-a uzrokovan je smanjenjem ulaznih izravnih stranih ulaganja u Irskoj, Njemačkoj i Luksemburgu i dezinvestiranjem u Nizozemskoj[2].

Slika 1.: Ulazni tokovi izravnih stranih ulaganja u svijetu i EU-u

Izvor: podaci OECD-a, preuzeti 29. travnja 2022. Podaci se odnose na ulazne tokove izravnih stranih ulaganja.

Unatoč padu ukupnih priljeva izravnih stranih ulaganja, snažna tržišta vlasničkog kapitala i obnova poslovnog povjerenja doveli su u 2021. do povećanja broja globalnih spajanja i preuzimanja i

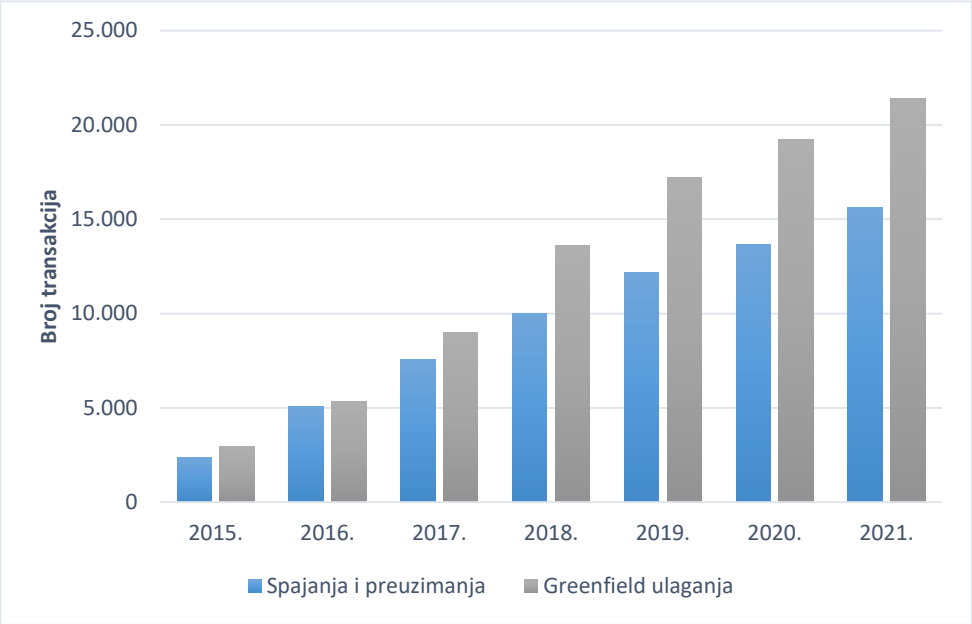
[2] OECD, FDI IN FIGURES (Izravna strana ulaganja u brojkama), travanj 2022.

greenfield transakcija, što se još nije odrazilo na EU-27 (**slika 1.**)[3]. U EU-u se broj preuzimanja povećao za 32 %, a broj *greenfield* ulaganja za 12 % u odnosu na 2020.[4]

Međutim, stopa preuzimanja i dalje je bila 9 % ispod razine ostvarene 2019. Kad je riječ o *greenfield* ulaganjima, razlika u odnosu na godinu prije pandemije bila je –39 %.

Uzlazni trend kumulativnih tokova stranih transakcija u EU-u 27, s prosječnim godišnjim povećanjem od više od 2 100 preuzimanja i 3 200 *greenfield* ulaganja u proteklih pet godina, potvrđuje da su zemlje EU-a otvorene za strana ulaganja unatoč gospodarskom usporavanju uzrokovanom pandemijom bolesti COVID-19 (**slika 2.**).

Slika 2.: Godišnji kumulativni broj ulaznih transakcija u EU-27 u razdoblju 2015.–2021.

Izvor: elaborat Zajedničkog istraživačkog centra na temelju podataka društva Bureau van Dijk (preuzeto 22.2.2022.) Podaci za 2015. odgovaraju tokovima izravnih stranih ulaganja u 2015., a podaci za sljedeće godine odgovaraju kumulativnom zbroju godišnjih tokova.

Podaci u odnosu na prethodnu godinu raščlanjeni prema stranoj jurisdikciji pokazuju da se u većini zemalja podrijetla u 2021. povećao broj transakcija i projekata (**slika 3.**). SAD je u 2021. bio najveći strani ulagatelj, s udjelom od 32,3 % u svim preuzimanjima i 39,4 % u *greenfield* ulaganjima, a slijedi ga Ujedinjena Kraljevina s 25,6 % odnosno 20,9 %. Među iznimkama su Kina i Japan, koji su ostali ispod razina iz 2020. Konkretno, s udjelom od 2,3 % u svim stranim preuzimanjima u 2021. (smanjenje s 3,4 % u 2020.) i udjelom od 6 % u *greenfield* ulaganjima

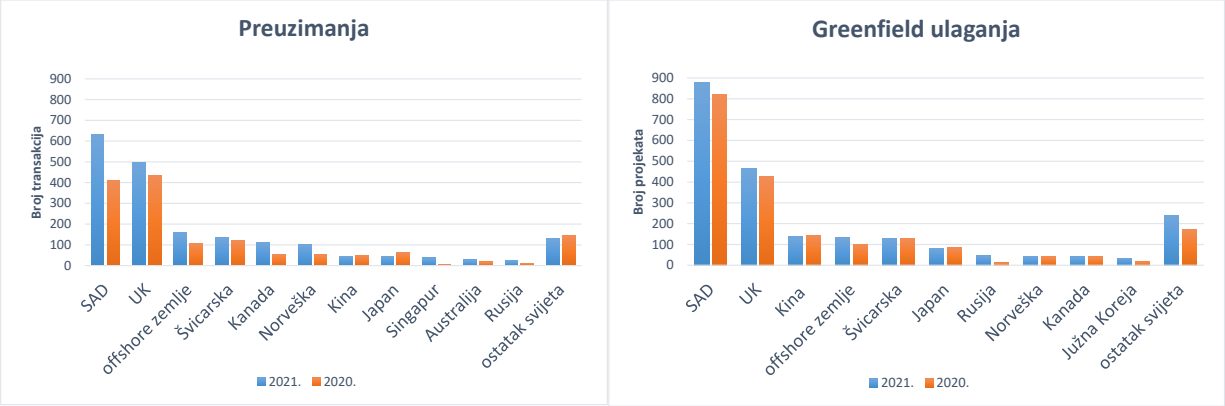
[3] Pitchbook, Global M&A report (Izvješće o globalnim spajanjima i preuzimanjima), 2021.

[4] GLOSAR: Pojmom *strani ulagatelj* označavaju se subjekti izvan EU-a (poduzeća ili osobe) koji stječu vlasničke udjele ili pokreću projekte *greenfield* ulaganja (skraćeno: „*greenfield* ulaganja") u EU-u. Pojmovi *strani* i *izvan EU-a* upotrebljavaju se naizmjenično. U cijelom tekstu pojmom *preuzimanja* označava se stjecanje vlasničkih udjela u poduzećima iz EU-a, bilo da je riječ o spajanjima i preuzimanjima ili o udjelima manjim od 50 %, ali većim od 10 % kapitala, a pojam *transakcije* odnosi se na preuzimanja i *greenfield* ulaganja zajedno. Strane transakcije odnose se na operacije u kojima ulagatelj ima krajnjeg vlasnika izvan EU-a. Krajnji vlasnik je subjekt koji izravno ili neizravno drži najmanje 50,01 % udjela izravnog ulagatelja.

(smanjenje sa 7,1 % u 2020.), Kina je zaostajala u transakcijama iako se zbog najave većih spajanja i preuzimanja i *greenfield* ulaganja vrijednost kineskih ulaganja popela na 9 milijardi EUR u 2021. (sa 6,5 milijardi EUR u 2020.).

Stroga kontrola kapitala u Kini i koncentriranje investicijskih aktivnosti u ključne industrijske sektore negativno su utjecali na kineske transakcije u 2021.[5] Iako je u 2021. većina jurisdikcija dosegla razinu stjecanja vlasničkih udjela iz razdoblja prije pandemije bolesti COVID-19, a neke su ostvarile i višu razinu nego u 2019.[6], i dalje je bilo manje projekata *greenfield* ulaganja nego u 2019. Jedina su iznimka *offshore* zemlje[7] (133 projekata u 2021. u odnosu na 106 projekata u 2019.) i Rusija[8] (46 projekata u 2021. u odnosu na 20 projekata u 2019.).

Slika 3.: Broj stjecanja vlasničkih udjela (lijevo) i greenfield ulaganja (desno) u 2021. i 2020. prema stranoj jurisdikciji (vodećih deset ulagatelja)*

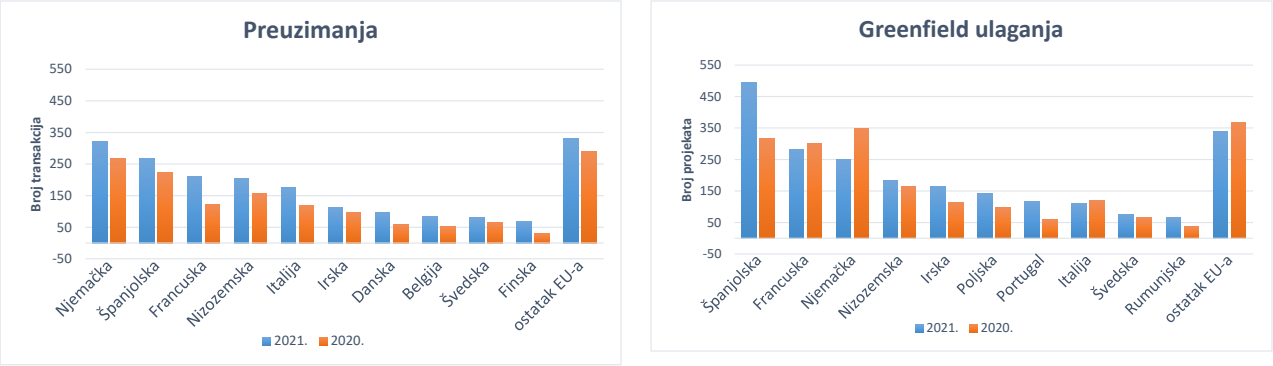
Izvor: elaborat Zajedničkog istraživačkog centra na temelju podataka društva Bureau van Dijk (preuzeto 22.2.2022.) *Offshore* zemlje: *Offshore* financijski centri[9]. OS: ostatak svijeta. (*) Stjecanja vlasničkih udjela većih od 10 % kapitala poduzeća iz EU-a.

Unatoč pozitivnim prognozama analitičara za 2022., nastalih na temelju očekivanja da su najgori učinci pandemije iza nas, izgledi se rapidno pogoršavaju u neizvjesnoj poslovnoj klimi uzrokovanoj ničim izazvanom i neopravdanom invazijom Rusije na Ukrajinu. Gospodarski učinci naglog povećanja troškova energije (čije su se posljedice osjećale i prije invazije) i sirovina, razmjer gospodarskih posljedica poremećaja u lancima opskrbe, posebno kad je riječ o kritičnim sirovinama i tehnologiji, te smanjenje globalne aktivnosti i trgovine, koji još nisu u cijelosti procijenjeni, utjecat će na sklapanje poslovnih sporazuma u EU-u, a mogli bi dovesti i do smanjenja prvotnih pozitivnih predviđanja za 2022.

[5] Vidjeti analizu kineskih ulaganja, Rhodium (2022.).
[6] To se npr. odnosi na SAD, *offshore* zemlje, Kanadu i Norvešku.
[7] Vodeće *offshore* zemlje prema broju spajanja i preuzimanja ili *greenfield* ulaganja (navedene abecednim redom): Bermudi, Britanski Djevičanski Otoci, Kajmanski otoci, Kanalski otoci i Mauricijus. Za popis *offshore* financijskih centara vidjeti npr. Radni dokument službi Komisije o izravnim stranim ulaganjima u EU-u na temelju Komunikacije Komisije „Prihvaćanje izravnih stranih ulaganja uz istovremenu zaštitu ključnih interesa", SWD(2019) 108 final, 13. ožujka 2019.
[8] Više informacija u odjeljku „Rusko vlasništvo u Europi (EU-27)" u priloženom Radnom dokumentu službi Komisije.
[9] Vidjeti bilješku 7.

Broj transakcija ciljnih zemalja EU-a pokazuje da se broj stranih transakcija općenito povećao u 2021. u odnosu na 2020. (**Figure slika 4.**). Njemačka je s udjelom od 16,4 % u ukupnim preuzimanjima koja su ostvarili strani ulagatelji bila glavno odredište ulaganja u 2021. te je za 20 % povećala broj transakcija u odnosu na 2020. Slijede je Španjolska, Francuska i Nizozemska s udjelom stranih transakcija od 13,8 %, 10,7 % odnosno 10,5 % i dvoznamenkastom godišnjom stopom rasta u usporedbi s prethodnom godinom. Španjolska je u 2021. bila prva na EU-ovoj ljestvici primatelja stranih *greenfield* ulaganja (22,2 % ukupne vrijednosti), ispred Francuske (12,7 %) i Njemačke (11,2 %). Francuska i Njemačka su zajedno s Italijom bile jedine zemlje među vodećih deset primatelja *greenfield* ulaganja s neuspjelim stranim projektima u 2021. u odnosu na 2020.[10]

Slika 4.: Broj stjecanja vlasničkih udjela (lijevo) i greenfield ulaganja (desno) u 2021. i 2020. prema stranoj jurisdikciji (vodećih deset ulagatelja)*

Izvor: elaborat Zajedničkog istraživačkog centra na temelju podataka društva Bureau van Dijk (preuzeto 22.2.2022.) OEU znači ostatak EU-a. (*) Stjecanja vlasničkih udjela većih od 10 % kapitala poduzeća iz EU-a.

Detaljniji uvid u ciljne sektore stranih ulagatelja pokazuje da su IKT (informacijska i komunikacijska tehnologija) i prerađivačka industrija glavni čimbenici oporavka stranih transakcija u EU-u (**slika 5.**[11]). IKT je bio na prvom mjestu u preuzimanjima i na drugom mjestu u *greenfield* ulaganjima (ispod trgovine na malo) čineći 30 % novih preuzimanja i 15,4 % novih *greenfield* ulaganja 2021., što je povećanje za 34 % odnosno 15 % u odnosu na 2020. Slijedila je prerađivačka industrija, koja je 2021. činila 25,9 % ukupnih stranih preuzimanja i 12 % stranih *greenfield* ulaganja, što je povećanje za 38 % odnosno 12 % u usporedbi s prethodnom godinom.

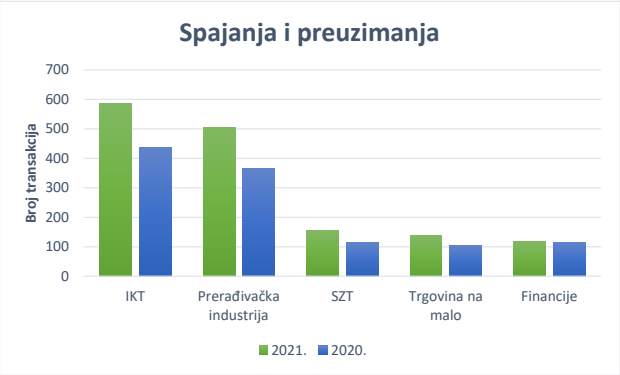
Strane transakcije dobile su novi zamah u svim glavnim sektorima u usporedbi s 2020.; u nekim su kategorijama dosegle ili čak nadmašile razine prije pandemije bolesti COVID-19. Kad je riječ o stjecanju vlasničkih udjela, razine iz 2019. ostvarene su, među ostalim, u sektoru IKT-a, stručnih i znanstvenih djelatnosti i građevinarstva, u kojima su u 2021. zabilježena povećanja od 27 %, 8,3 % odnosno 10 % u odnosu na 2019. S druge strane, strana *greenfield* ulaganja teže se oporavljaju.

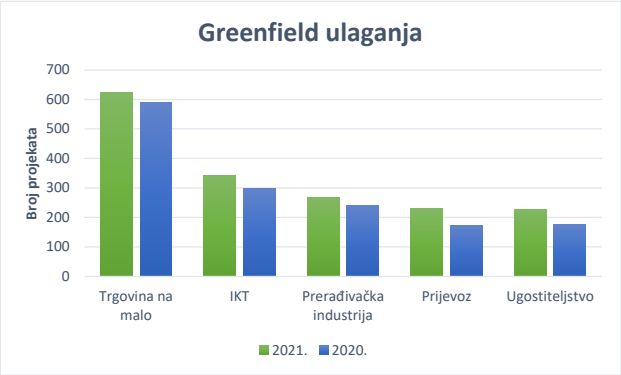
[10] U oporavku *greenfield* ulaganja u skupini „ostatak EU-a" predvode Mađarska, Češka i Grčka. Mađarska je 2021. bila odredište 2,4 % svih stranih *greenfield* ulaganja u EU-u, što je povećanje od 38 % u odnosu na 2020. Češka je s udjelom od 1,5 % u ukupnim stranim *greenfield* ulaganjima zabilježila povećanje od 50 % u odnosu na 2020., a Grčka (1,4 % svih stranih *greenfield*ulaganja) povećanje od 63 %.

[11] Upotrijebljene kategorije odnose se na široku strukturu klasifikacije NACE Rev. 2, dostupnu na: https://ec.europa.eu/eurostat/web/nace-rev2.

Uz iznimku ugostiteljskog sektora, *greenfield* ulaganja u 2021. zaostajala su za razinama iz 2019. iako su se kretala u pozitivnom smjeru nakon pada u 2020.

Slika 5.: Broj preuzimanja (lijevo) i greenfield ulaganja (desno) u 2021. i 2020. po sektorima iz klasifikacije NACE (vodećih pet kategorija)

Izvor: elaborat Zajedničkog istraživačkog centra na temelju podataka društva Bureau van Dijk (preuzeto 22.2.2022.) SZT znači stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (NACE Rev2, područje M), a među ostalim obuhvaća objekte za istraživanje i razvoj. IKT označava informacije i komunikacije (NACE Rev2, područje J).

Dodatne pojedinosti

Odjeljak 1. priloženog Radnog dokumenta službi Komisije sadržava više pojedinosti o navedenim iznosima. U njemu su navedeni dodatni podaci o učinku i oporavku po državama članicama i sektorima, o podrijetlu stranih ulagatelja u EU te o sudjelovanju stranih država u stranim ulagateljima u EU-u.

POGLAVLJE 2. – RAZVOJ ZAKONODAVSTVA U DRŽAVAMA ČLANICAMA 2021.

Uredba EU-a o provjeri izravnih stranih ulaganja i mehanizmi za provjeru izravnih stranih ulaganja država članica EU-a

Iako se Uredbom EU-a o provjeri izravnih stranih ulaganja od država članica ne zahtijeva uspostava nacionalnog mehanizma za provjeru[12], Europska komisija i dalje potiče države članice na donošenje, prilagodbu i provedbu nacionalnih mehanizama za provjeru na političkoj i tehničkoj razini. Europska komisija nedavno je pozvala države članice da uspostave mehanizam za provjeru, i to u Smjernicama za države članice iz 2020. o primjeni provjere izravnih stranih ulaganja u razdoblju javnozdravstvene krize i gospodarske ranjivosti u EU-u[13] i u Smjernicama za države članice o izravnim stranim ulaganjima iz Rusije i Bjelarusa iz 2022.[14].

Europska komisija aktivno potiče taj razvoj u svim državama članicama olakšavanjem napretka i usklađivanja nacionalnih zakonodavnih postupaka. Državama članicama pružala je pomoć tijekom cijele 2021. u obliku tehničkih i političkih smjernica, tehničkih sastanaka i razmjene informacija, uključujući razmjenu najbolje prakse.

Ipak, unatoč toj redovitoj suradnji i nizu velikih sličnosti među nacionalnim mehanizmima za provjeru, i dalje su među državama članicama vidljive znatne razlike u smislu definicije službene provjere izravnih stranih ulaganja, primjenjivih rokova, obuhvata sektora, zahtjeva za obavješćivanje i drugih elemenata. Europska komisija stoga nastavlja podupirati usklađivanje nacionalnih mehanizama za provjeru i očekuje da će svih 27 država članica EU-a uskoro uspostaviti nacionalni mehanizam za provjeru izravnih stranih ulaganja.

Uspostava nacionalnog mehanizma za provjeru u svih 27 država članica nužna je za zaštitu Unije od potencijalno rizičnih stranih ulaganja iz trećih zemalja. Taj će mehanizam osigurati da svih 27

---

[12] Međutim, člankom 3. Uredbe o provjeri izravnih stranih ulaganja utvrđuje se obveza svake države članice EU-a koja ima mehanizam za provjeru izravnih stranih ulaganja da osigura da takvi mehanizmi:
• imaju utvrđene vremenske okvire,
• budu transparentni i nediskriminatorni,
• omogućuju da se uzmu u obzir sve primjedbe drugih država članica i mišljenje Europske komisije,
• omogućuju relevantnim stranama da zatraže pravni lijek protiv nepovoljne odluke tijela za provjeru izravnih stranih ulaganja,
• zadrže mjere za sprečavanje izbjegavanja mehanizama za provjeru izravnih stranih ulaganja i povezanih odluka.

[13] Smjernice za države članice o izravnim stranim ulaganjima i slobodnom kretanju kapitala iz trećih zemalja te o zaštiti europske strateške imovine do početka primjene Uredbe (EU) 2019/452 (Uredba o provjeri izravnih stranih ulaganja), SL C 99I, 26.3.2020., str. 1–5.: „*(...) Europska komisija:*
– države članice poziva da već sad u potpunosti iskoriste njezine mehanizme za provjeru izravnih stranih ulaganja kako bi uzele u obzir sve moguće rizike za kritičnu zdravstvenu infrastrukturu, opskrbu kritičnim resursima te druge kritične sektore kako su utvrđeni u pravnom okviru EU-a,
– države članice koje trenutačno nemaju mehanizam za provjeru ulaganja ili čiji mehanizmi ne obuhvaćaju sve relevantne transakcije poziva da uspostave sveobuhvatan mehanizam za provjeru ulaganja te da u međuvremenu iskoriste druge dostupne mogućnosti za slučajeve u kojima bi zbog stjecanja ili preuzimanja kontrole nad određenim poduzećem, infrastrukturom ili tehnologijom nastao rizik za sigurnost ili javni poredak u EU-u, uključujući rizik za kritičnu zdravstvenu infrastrukturu i opskrbu kritičnim resursima."

[14] Komunikacija Komisije – Smjernice za države članice o izravnim stranim ulaganjima iz Rusije i Bjelarusa s obzirom na vojnu agresiju na Ukrajinu i mjere ograničavanja utvrđene u nedavno donesenim uredbama Vijeća o sankcijama, SL C 151 I, 6.4.2022., str. 1.–12.

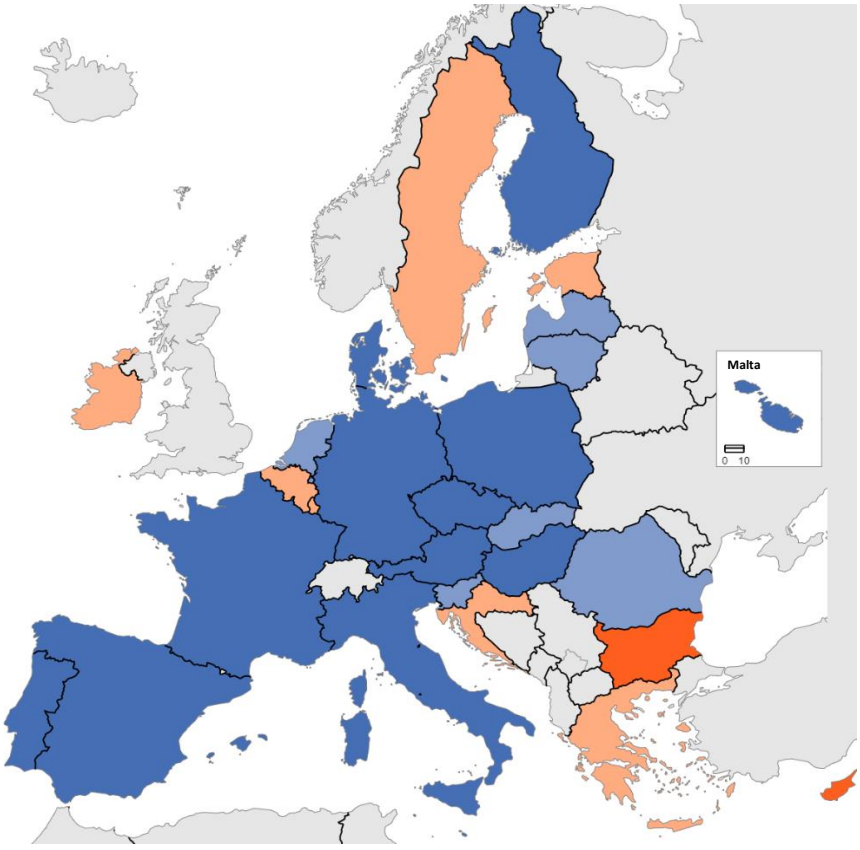
država članica i Europska komisija provjeravaju relevantna izravna strana ulaganja, čime će zaštititi kolektivnu sigurnost država članica i Unije i sigurnost jedinstvenog tržišta te omogućiti vrlo visoku razinu gospodarske integracije.

Pregled država članica koje imaju mehanizam za provjeru ili ga uspostavljaju

Globalna pandemija i nedavni poremećaji u globalnim lancima opskrbe doveli su u prvi plan važnost određenih ključnih sektora, kao što su zdravstvo i energetika. Stoga su mnoge države članice EU-a usvojile nove nacionalne mehanizme za provjeru ili su ažurirale i proširile postojeće. Tri države članice usvojile su 2021. novi mehanizam za provjeru, a šest država članica izmijenilo je postojeći mehanizam. Do kraja 2021. sedam država članica već je pokrenulo savjetodavne ili zakonodavne postupke za uspostavu nacionalnog mehanizma za provjeru. Propisi o provjeri izravnih stranih ulaganja bili su 2021. na snazi u dvije trećine država članica EU-a. Provjera izravnih stranih ulaganja u EU-u sve je više u zamahu.

Na karti u nastavku prikazano je stanje zakonodavstva u državama članicama EU-a.

Države članice s mehanizmom za provjeru/zakonodavnim aktivnostima
Izrađeno u lipnju 2022.

Administrativne granice: ©EuroGeographics ©UN-FAO ©Turkstat
Izrada karte: Eurostat - IMAGE, svibanj 2022.

Države članice EU-a s mehanizmom za provjeru

Države članice EU-a koje su u procesu ažuriranja postojećeg mehanizma za provjeru

Države članice EU-a bez mehanizma za provjeru koje razmatraju, planiraju ili su u procesu njegova donošenja

Države članice EU-a bez mehanizma za provjeru i naznaka njegove uspostave

Obavijesti država članica Europskoj komisiji

Razvoj mehanizama za provjeru izravnih stranih ulaganja u državama članicama EU-a u 2021.

Zasad u 25 od 27 država članica EU-a vrijedi jedno od sljedećeg:

- uspostavljen je nacionalni mehanizam za provjeru izravnih stranih ulaganja; ili
- donesen je novi nacionalni mehanizam za provjeru izravnih stranih ulaganja; ili
- izmijenjen je postojeći mehanizam; ili
- pokrenut je savjetodavni ili zakonodavni postupak za koji se očekuje da će dovesti do donošenja novog mehanizma ili izmjene postojećeg.

U sljedećoj tablici prikazani su stanje i razvoj zakonodavstva u svih 27 država članica u 2021.[15]

Države članice u kojima je uspostavljen nacionalni mehanizam za provjeru izravnih stranih ulaganja	Austrija, Finska, Malta, Poljska, Portugal, Slovenija, Španjolska
Države članice u kojima je postojeći mehanizam izmijenjen	Francuska, Njemačka, Mađarska, Italija, Latvija, Litva
Države članice koje su provele savjetodavni ili zakonodavni postupak za koji se očekuje da će dovesti do ažuriranja postojećeg mehanizma	Nizozemska, Rumunjska
Države članice koje su usvojile novi nacionalni mehanizam za provjeru izravnih stranih ulaganja	Češka, Danska, Slovačka
Države članice koje su pokrenule savjetodavni ili zakonodavni postupak za koji se očekuje da će dovesti do donošenja novog mehanizma	Belgija, Estonija, Hrvatska, Grčka, Irska, Luksemburg, Švedska
Države članice bez javno najavljenih inicijativa	Bugarska, Cipar

Većina izmjena nacionalnog zakonodavstva odnosila se na tri teme: unapređenje postupaka provjere, širenje obuhvaćenih sektora i produljenje valjanosti nacionalnih mehanizama. Na primjer, **Francuska** je spustila prag za provjeru ulaganja ulagatelja izvan EU-a te sada od ulagatelja zahtijeva da uz ostale dokumente dostave i obavijest EU-a („obrazac B")[16]. **Njemačka** je uvela niz postupovnih izmjena (npr. dodala je 16 novih skupina predmeta[17] koje se odnose na nove/osjetljive tehnologije), nove pragove za obavješćivanje o stjecanju kapitala i glasačkim pravima i nove zahtjeve za ulagatelje. **Italija** je proširila područje primjene postojećeg mehanizma za provjeru. **Latvija** je među ostalim proširila ovlast nacionalnih tijela za zahtijevanje dodatnih

[15] Za više detalja vidjeti priloženi Radni dokument službi Komisije.

[16] EU-ov obrazac za obavješćivanje državama članicama sugerira kako obavješćivati o transakcijama u okviru mehanizma suradnje EU-a.

[17] U njemačkom zakonodavstvu skupine predmeta opisuju sektore. Ako se poduzeće uključeno u transakciju može povezati s bilo kojim od tih sektora, ulagatelji su dužni obavijestiti nadležna tijela o transakciji a transakcija se ne može izvršiti („zaključiti") dok je njemačka tijela ne odobre.

informacija od ulagatelja. **Litva** je među ostalim prilagodila popis poduzeća i stratešku infrastrukturu koje smatra važnima. **Mađarska** je u zakonodavstvo dodala još aktivnosti ciljnih poduzeća za koje se prijavljuju planirane transakcije. Na kraju, nekoliko je drugih država članica obavijestilo o svojim planovima da izmjene postojeće mehanizme.

Detaljnije informacije o razvoju zakonodavstva država članica o provjerama dostupne su u priloženom Radnom dokumentu službi Komisije. Osim toga, Europska komisija vodi popis ažuriranja nacionalnog zakonodavstva[18].

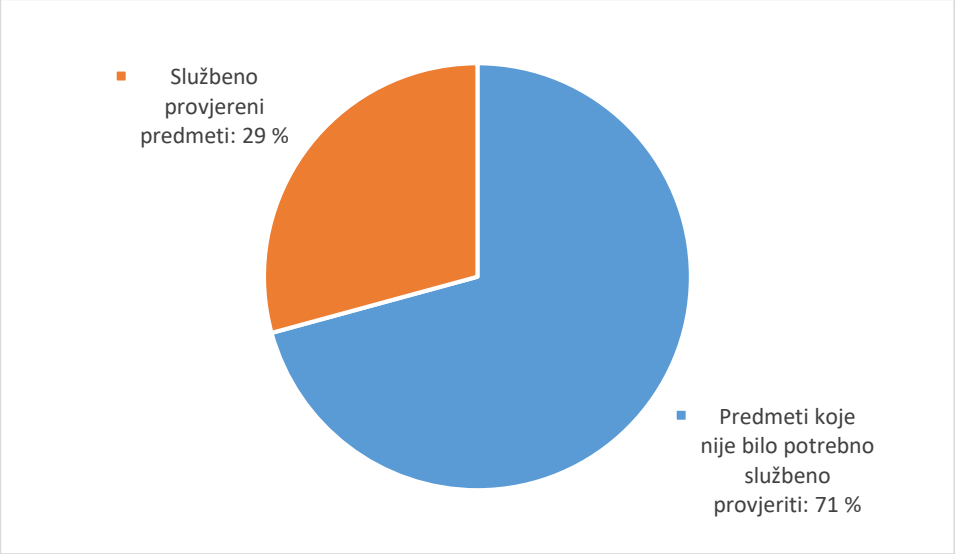
[18] Popis mehanizama za provjeru koji su prijavile države članice dostupan je na sljedećoj poveznici: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/june/tradoc_157946.pdf

POGLAVLJE 3. – AKTIVNOSTI PROVJERE IZRAVNIH STRANIH ULAGANJA U DRŽAVAMA ČLANICAMA

Uredbom o provjeri izravnih stranih ulaganja uspostavljen je mehanizam za suradnju Europske komisije i država članica EU-a u provjeri izravnih stranih ulaganja. Međutim, odluku o tome koja ulaganja se provjeravaju, odobravaju, uvjetuju ili blokiraju donose države članice u kojima se provodi ulaganje. Ovo se poglavlje temelji na agregiranim podacima država članica o predmetima koje su provjerile u 2021. u skladu sa svojim propisima i u okviru svojih mehanizama za provjeru.

Općenito, u 2021. je na nacionalnoj razini primljen znatan broj zahtjeva za odobrenje[19]. U skladu s člankom 5. Uredbe, kojim se uređuje obveza izvješćivanja, države članice prijavile su u 2021. 1 563 zahtjeva za odobrenje i predmeta pokrenutih po službenoj dužnosti[20].

Grafikon 6. – Aktivnost provjere izravnih stranih ulaganja u državama članicama

Izvor: izvješća država članica

Vidljiv je trend povećanja broja predmeta koji su službeno provjereni. Naime, oko 29 % od 1 563 zahtjeva za odobrenje i predmeta po službenoj dužnosti službeno je provjereno, što upućuje na zaključak da se udio službeno provjerenih predmeta povećao u odnosu na 2020.[21] Razlog za to

[19]Neke države članice nisu prijavile nijedan predmet pokrenut na temelju njihovih propisa o provjerama. Osim toga, jedna država članica dostavila je općenit podatak o broju zahtjeva za odobrenje i djelomične podatke o dvama ishodima. Druga država članica izvijestila je o znatno manjem broju provjerenih predmeta u 2021. u usporedbi s brojevima dostavljenima za prvo izvješće jer je provela preliminarnu evaluaciju dokumentacije prije stupanja na snagu relevantnog zakonodavstva. Neke države članice prijavile su i „savjetovanja" o prihvatljivosti predmeta, koja su uključena u ukupni broj zaprimljenih zahtjeva.

[20]Važno je napomenuti da se postupci provjere razlikuju među državama članicama, što znači da prijavljeni predmeti ovise o nacionalnim postupcima (područje primjene, prethodna ili naknadna provjera prihvatljivosti itd.). Na primjer, neke države članice predmete proglase neprihvatljivima prije provedbe službenog postupka provjere, dok druge prvo službeno provjeravaju predmete, a tek ih zatim proglašavaju neprihvatljivima. Stoga se grafikonima i brojevima navedenima u ovom poglavlju nastoji točno prikazati aktivnosti provjere u državama članicama kako su ih te države prijavile, neovisno o njihovu nacionalnom sustavu.

[21] U prvom godišnjem izvješću za cijelu 2020. taj je udio iznosio 20 %.

mogla bi biti veća pozornost koju su nacionalna tijela posvetila onome što smatraju potencijalno „kritičnim", kao i promjena općih trendova ulaganja. Oko 71 % svih zahtjeva ocijenjeno je neprihvatljivima ili ih nije bilo potrebno službeno provjeriti jer je bilo očito da ne utječu na sigurnost i javni poredak.

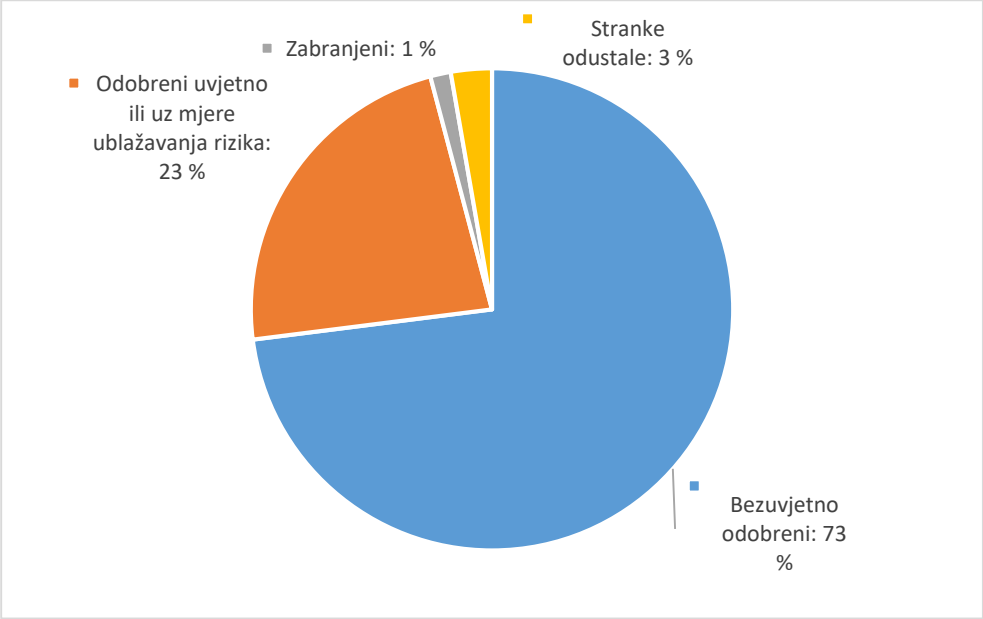
Uz to, broj zahtjeva za odobrenje vrlo je neravnomjerno raspoređen među državama članicama EU-a. Naime, u 2021. oko 70 % svih zahtjeva za odobrenje i predmeta po službenoj dužnosti odnosilo se na četiri države članice.

Većina (73 %) službeno provjerenih predmeta u 2021. o kojima su države članice dostavile odluku[22] bezuvjetno je odobrena, što znači da je transakcija odobrena, a da od ulagatelja nisu zatražene dodatne radnje.

Međutim, 23 % odluka odobreno je uvjetno ili uz mjere ublažavanja rizika. U tim su predmetima nacionalna tijela za provjeru pregovarala o određenim radnjama, jamstvima i obvezama ulagatelja prije odobrenja planiranog izravnog stranog ulaganja.

Naposljetku, nacionalna tijela blokirala su transakcije u samo 1 % svih predmeta o kojima je donesena odluka, dok su za ostalih 3 % stranke povukle transakciju.

Grafikon 7. – Odluke o predmetima izravnih stranih ulaganja o kojima je dostavljena obavijest

Izvor: izvješća država članica

Ukratko, na temelju prethodno navedenih nalaza doneseni su sljedeći glavni zaključci:

- u usporedbi s 2020., države članice zaprimljene su zahtjeve smatrale osjetljivijima u 2021., s obzirom na to da se povećao udio službeno provjerenih predmeta,

[22]Iz ukupno prijavljenog broja službeno provjerenih predmeta izuzet je niz predmeta kako bi se dobili podaci prikazani u grafikonu 7. Države članice izvijestile su o ishodu odluka u 68,5 % predmeta. Nadalje, neki su predmeti preneseni u 2022. i stoga njihov ishod nije bio poznat u 2021. Osim toga, jedna je država članica prijavila izuzete predmete, za koje je navela samo dva od četiri moguća ishoda.

- zahtjevi za odobrenje neravnomjerno su raspoređeni među državama članicama EU-a te se oko 70 % svih zaprimljenih zahtjeva odnosi na četiri zemlje. U prvom godišnjem izvješću taj udio iznosio je 86,5 %. To upućuje na diversifikaciju provjera u državama članicama,
- većina transakcija o kojima je dostavljena odluka u 2021. bezuvjetno je odobrena (73 %, a u prvom izvješću 79 %),
- 23 % predmeta o kojima je donesena odluka uključivalo je mjere ublažavanja rizika (to je znatno povećanje u odnosu na prethodno izvješće, u kojem ih je bilo 12 %),
- države članice blokirale su samo 1 % transakcija (u odnosu na nešto veći broj u prvom izvješću, tj. 2 %), što potvrđuje da je Europska unija i dalje otvorena za izravna strana ulaganja te da države članice odbijaju samo predmete koji predstavljaju vrlo ozbiljnu prijetnju sigurnosti i javnom poretku.

POGLAVLJE 4. – MEHANIZAM EU-a ZA SURADNJU U PODRUČJU PROVJERE IZRAVNIH STRANIH ULAGANJA

1. Obavješćivanje i druge mjere poduzete u skladu s Uredbom o provjeri izravnih stranih ulaganja

U poglavlju 3. sažete su aktivnosti provjere na nacionalnoj razini. Njime su obuhvaćena ulaganja na nacionalnoj razini za koja su ispunjeni uvjeti za provjeru u skladu s Uredbom o izravnim stranim ulaganjima.

U 2021. primljeno je ukupno 414 obavijesti koje je u skladu s člankom 6. Uredbe o provjeri izravnih stranih ulaganja dostavilo 13 država članica[23], u odnosu na 11 država članica u razdoblju obuhvaćenom prvim godišnjim izvješćem o provjeri izravnih stranih ulaganja[24]. Više od 85 % tih obavijesti odnosilo se na pet država članica, odnosno Austriju, Francusku, Njemačku, Italiju i Španjolsku. Transakcije o kojima je dostavljena obavijest uvelike se razlikuju u pogledu sektora koji su cilj ulaganja, podrijetla krajnjeg ulagatelja i vrijednosti transakcije.

Pet sektora s najvećim brojem transakcija bili su informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT), prerađivačka industrija, financijske djelatnosti[25], trgovina na veliko i na malo te građevinarstvo[26] (u prvom godišnjem izvješću „građevinarstvo" je bilo uključeno u kategoriju „ostalo"). Prva tri sektora ista su kao u prvom godišnjem izvješću, ali navedena su drugačijim redoslijedom.

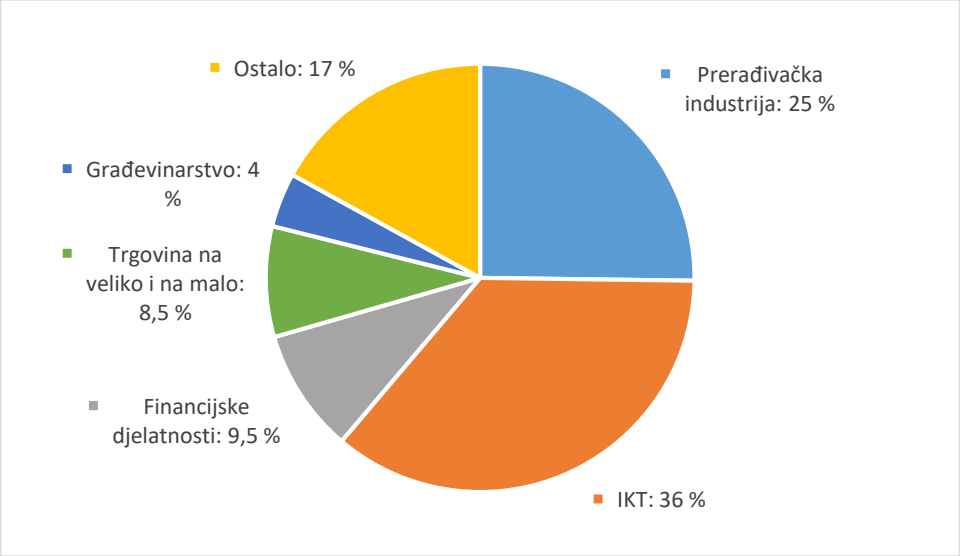
[23] To uključuje pet predmeta o kojima je unaprijed dostavljena obavijest u 2020., ali su obrađeni u 2021.

[24] Vidjeti https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0714&from=EN

[25] Financijske djelatnosti obuhvaćaju djelatnosti koje obavljaju holdinzi, fondovi ili slični subjekti u financijskom sektoru (ili koje se njima mogu pripisati), a čiji je cilj stjecanje određenog (vlasničkog) udjela ili kontrole u ciljnom društvu.

[26] U prvom godišnjem izvješću to su bili prerađivačka industrija, IKT i trgovina na veliko i na malo, koji su kategorizirani u područja NACE-a C, J i G.

Grafikon 8. – Glavni ciljni sektori u 2021.[27]

Izvor: obavijesti država članica

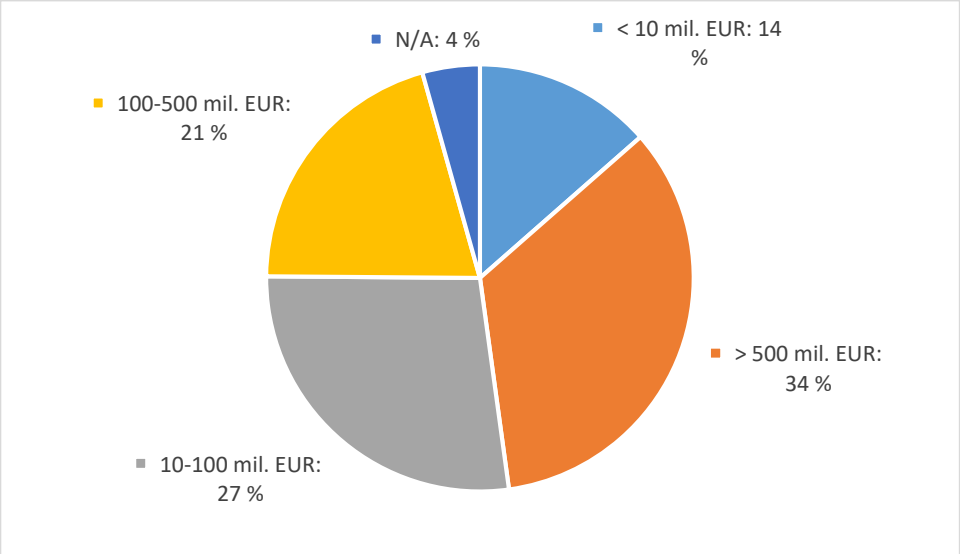
Ako se promatra vrijednost transakcija, većina transakcija imala je vrijednost[28] manju od[29] 500 milijuna EUR, no najveći zasebni udio u rasponu vrijednosti transakcija (34 %) iznosio je više od 500 milijuna EUR.

[27] Budući da predmeti mogu obuhvaćati nekoliko sektora (tj. oznake NACE), ukupni iznos u grafikonu veći je od ukupnog broja predmeta o kojima je dostavljena obavijest u 2021. Kategorija „ostalo" obuhvaća sve ostale sektore s udjelom manjim od 4 %, na primjer opskrbu električnom energijom, plinom, parom i klimatizaciju te prijevoz i skladištenje.

[28] Vrijednost se, ako je dostupna, odnosi na ciljno društvo koje može biti društvo kći veće korporacije koje ima poslovni nastan u EU-u.

[29] Većina transakcija u prvom godišnjem izvješću imala je nižu vrijednost, odnosno vrijednost u rasponu od 10 do 100 milijuna EUR, pri čemu su transakcije u sektoru IKT-a imale najvišu vrijednost, a transakcije u sektoru „ostale uslužne djelatnosti" najnižu.

Grafikon 9. – Vrijednosti transakcija izravnih stranih ulaganja u 2021. o kojima je dostavljena obavijest[30]

Izvor: obavijesti država članica

Transakcije o kojima je dostavljena obavijest širokog su raspona vrijednosti, pri čemu je najniža navedena vrijednost transakcije iznosila 1 EUR, a najviša približno od 29 do 31 milijardu EUR.

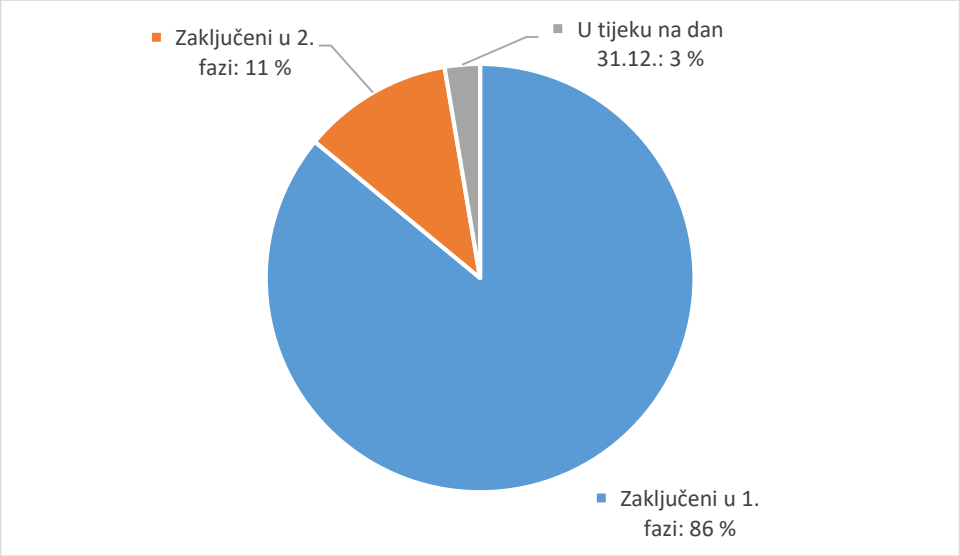
U Uredbi o provjeri izravnih stranih ulaganja određeno je da se procjena transakcija izravnih stranih ulaganja provodi u dvije moguće faze. Sve transakcije o kojima je dostavljena obavijest procjenjuju se u prvoj fazi, a samo ih ograničen broj prelazi u drugu fazu. Druga faza podrazumijeva detaljniju procjenu predmeta koji bi mogli utjecati na sigurnost ili javni poredak u više država članica ili stvoriti rizike za projekte ili programe koji su u interesu Unije. Drugu bi fazu konačno mogla zaključiti Europska komisija izdavanjem mišljenja o tom predmetu.

30 „Nije primjenjivo” uključuje prazne stavke, podatke koji nisu dostupni/nisu objavljeni i nisu primjenjivi.

Od 414 predmeta o kojima je dostavljena obavijest Komisija je 86 % njih zaključila u prvoj fazi, dok je preostalih 11 % (14 % u prethodnom izvješću) proslijedila u drugu fazu i zatražila dodatne informacije od države članice koja je dostavila obavijest. Na datum zaključenja ovog izvješća 3 % tih predmeta još je bilo u tijeku, tj. još nisu bili zaključeni u prvoj ili drugoj fazi.[31]

Dodatne informacije koje Europska komisija zatraži pri otvaranju druge faze znatno se razlikuju ovisno o konkretnoj transakciji te pojedinostima i kvaliteti informacija kojima se potkrepljuje obavijest[32].

Grafikon 10. – Predmeti zaključeni u prvoj i drugoj fazi te predmeti koji su u tijeku

Izvor: obavijesti država članica

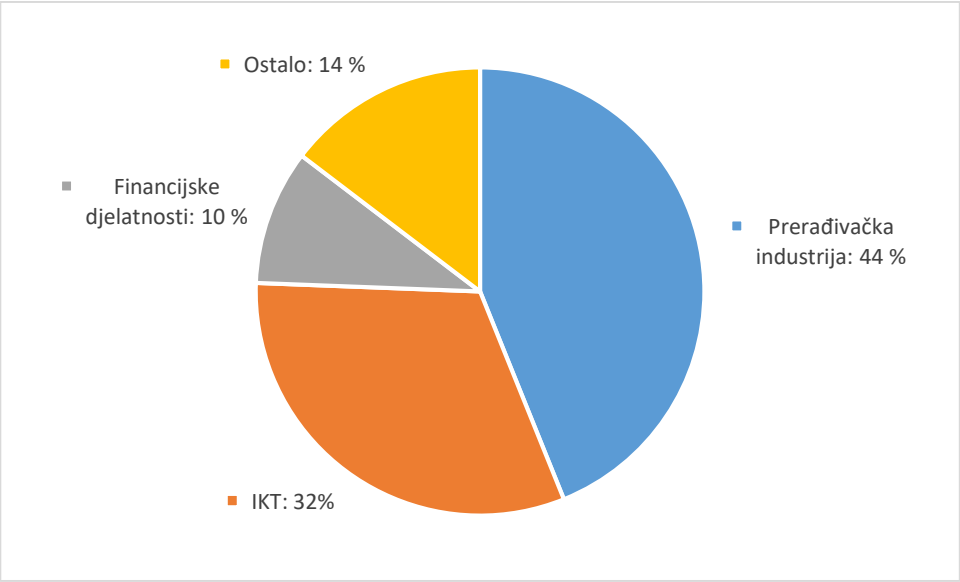
Tražene informacije obično uključuju barem jedno od sljedećeg: podatke o proizvodima i/ili uslugama ciljnog društva, moguću klasifikaciju bilo kojeg uključenog proizvoda kao robe s dvojnom namjenom, potrošače, alternativne dobavljače i tržišne udjele, utjecaj ulagatelja na ciljno društvo nakon transakcije, portfelj prava intelektualnog vlasništva i aktivnosti u području istraživanja i razvoja ciljnog društva te dodatne bitne značajke ulagatelja i njegove strategije. Te su informacije potrebne kako bi se bolje procijenilo koliko je ciljno društvo kritično ili koliko je ulagatelj potencijalna prijetnja.

Glavni sektori na koje je primijenjena druga faza bili su prerađivačka industrija, IKT i financijske djelatnosti. Prerađivačka industrija i IKT činili su 76 % svih predmeta u drugoj fazi. Sektor IKT-a znatno je porastao sa 17 % u prethodnom izvješću na 32 % u sadašnjem izvješću.

[31] Na dan 31. prosinca 2021. od 414 prijavljenih slučajeva njih 11 još je bilo u tijeku na datum zaključenja ovog izvješća.

[32] Obrazac za obavješćivanje o informacijama ulagatelja u svrhu obavješćivanja u skladu s člankom 6. Uredbe i ažurirani dokument s često postavljanim pitanjima služe za osiguravanje određenog stupnja ujednačenosti i minimalne razine informacija o ulagatelju i cilju ulaganja u obavijestima u skladu s Uredbom. Oba dokumenta dostupna su na http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=2006

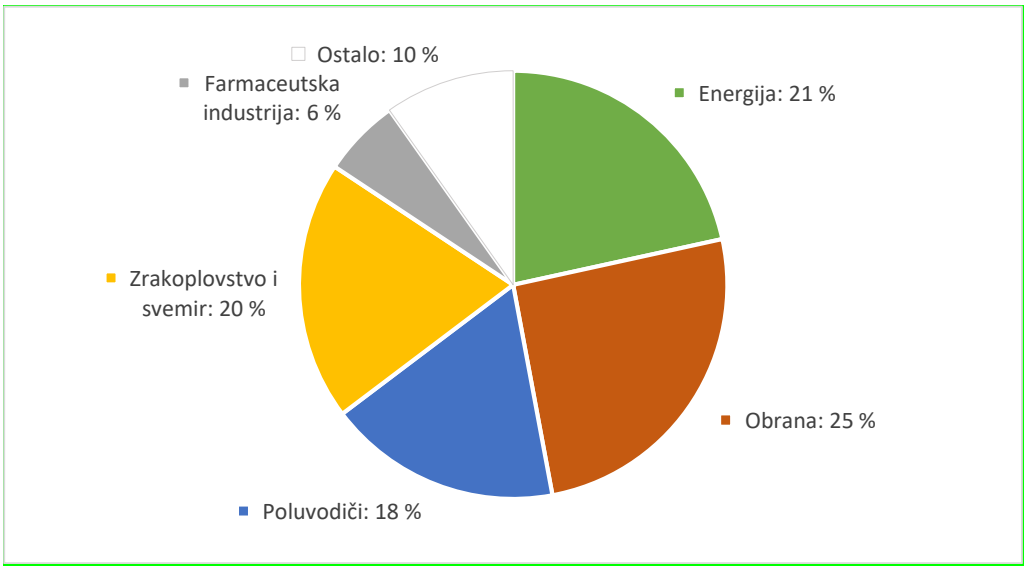
Grafikon 11. – Glavni ciljni sektori predmeta u drugoj fazi u 2021.[33]

Izvor: obavijesti država članica

Najveći sektor, prerađivačka industrija, obuhvaća kritičnu infrastrukturu i/ili tehnologiju, tj. opremu za obranu, zrakoplovstvo i istraživanje svemira, energiju, zdravstvo (uključujući farmaceutsku industriju) i poluvodiče. Gotovo polovina obavijesti u tom sektoru (45 %) odnosi se na obranu i zrakoplovstvo i istraživanje svemira.

Grafikon 12. – Podsektori prerađivačke industrije u predmetima u drugoj fazi u 2021.

Izvor: obavijesti država članica

Ukupno 47 predmeta u drugoj fazi odnosilo se na devet država članica[34]. Za sve predmete u drugoj fazi, državama članicama u prosjeku su trebala 22 dana da dostave zatražene informacije (u odnosu

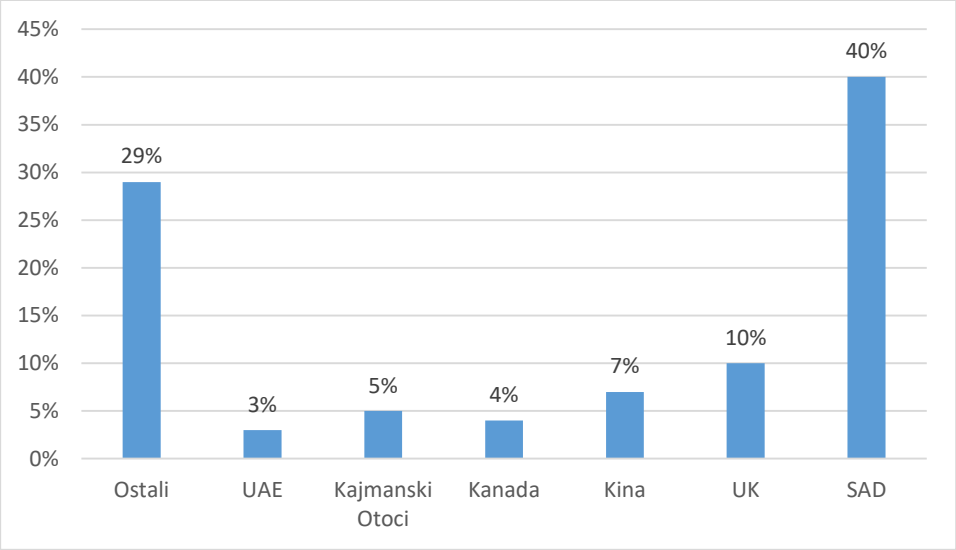
[33]Vidjeti bilješku 25.
[34]U prvom izvješću bilo je šest država članica s ukupno 36 predmeta u drugoj fazi.

na 31 kalendarski dan u prvom izvješću), u rasponu od 3 do 101 dan (u odnosu na 2 do 101 kalendarski dan u prvom izvješću).

Uredbom o izravnim stranim ulaganjima ne utvrđuju se precizni rokovi unutar kojih države članice moraju odgovoriti, ali se postupci na temelju Uredbe suspendiraju dok se ne prime potpune informacije.

Kad je riječ o podrijetlu krajnjeg ulagatelja, u 414 predmeta u 2021. o kojima je Europskoj komisiji dostavljena obavijest pet glavnih zemalja podrijetla bile su SAD, Ujedinjena Kraljevina, Kina, Kajmanski Otoci i Kanada. Na Rusiju se odnosilo manje od 1,5 % predmeta, a na Bjelarus 0,2 %.

Grafikon 13. – Podrijetlo krajnjih ulagatelja u predmetima u 2021.

Izvor: obavijesti država članica

Od svih predmeta u 2021. o kojima je dostavljena obavijest, njih 28 % (u odnosu na 29 % u prvom izvješću) bile su transakcije izravnih stranih ulaganja u više jurisdikcija jer su se odnosile na više država članica, koje su o njima dostavile obavijest[35]. Glavni sektori na koje su se odnosile takve obavijesti bili su IKT, prerađivačka industrija, trgovina na veliko i na malo te financijske djelatnosti.

Tablica – Transakcije izravnih stranih ulaganja u više jurisdikcija i glavni sektori

IKT 39 %
Prerađivačka industrija 20 %
Trgovina na veliko i na malo 11 %
Financijske djelatnosti 9 %
Ostalo 32 %

[35] „Transakcije izravnih stranih ulaganja u više jurisdikcija" odnose se u ovom kontekstu na transakcije izravnih stranih ulaganja kod kojih je cilj ulaganja korporativna grupacija prisutna u više država članica (a možda i u trećim zemljama), primjerice preko društava kćeri u više država članica. Ovisno o okolnostima i pojedinostima mehanizma relevantnih država članica za provjeru, o takvim poslovnim sporazumima **obavijest dostavlja više država članica**, iako su u tome rijetko koordinirane i sinkronizirane.

Izvor: obavijesti država članica

Osim svih predmeta o kojima je dostavljena obavijest u skladu s člankom 6. Uredbe, Europska komisija u 2021. nije primijenila članak 7. Uredbe (ali jest prethodno, kako je navedeno u prvom izvješću). Člankom 7. Europskoj komisiji omogućuje se da po službenoj dužnosti provjeri s državom članicom ulaganja za koja sazna, neovisno o tome ima li ta država članica vlastiti mehanizam za provjeru.

Kad je riječ o izdavanju mišljenja Komisije u skladu s člancima 6., 7. ili 8. Uredbe, takva mišljenja ostaju povjerljiva u skladu s člankom 10. Uredbe. Stoga se u ovom izvješću ne mogu objaviti informacije o pojedinačnim mišljenjima.

Mišljenja su izdana u manje od 3 % svih predmeta o kojima je dostavljena obavijest (isti broj kao i u prvom godšnjem izvješću) i izdaju se samo kada i ako to zahtijevaju okolnosti nekog predmeta, točnije profil rizičnosti ulagatelja i kritičnost cilja ulaganja. Kad se mišljenja izdaju, sve preporučene mjere za ublažavanje rizika proporcionalne su i specifične za utvrđene rizike i kritičnost.

Mišljenja Komisije mogu sadržavati i razmjenu relevantnih informacija s državom članicom koja provodi provjeru te se u njima mogu predložiti i moguće mjere za ublažavanje utvrđenih rizika.

U konačnici je na državi članici u kojoj se provodi ulaganje da donese odluku o transakciji, ali pritom mora uzeti u obzir mišljenje Komisije.

Na temelju prethodno navedenih podataka mogu se donijeti isti glavni zaključci kao i u prvom godišnjem izvješću.

Kao prvo, obrada predmeta u okviru mehanizma suradnje EU-a i dalje dobro funkcionira. Od 414 predmeta u 2021. o kojima je dostavljena obavijest velika većina (86 %) zaključena je u prvoj fazi, tj. vrlo brzo, samo 11 % predmeta o kojima je dostavljena obavijest (u odnosu na 14 % u razdoblju obuhvaćenom u prethodnom izvješću) zaključeno je u drugoj fazi, a manje od 3 % predmeta rezultiralo je mišljenjem Komisije.

Drugo, postoji trend veće diversifikacije provjera među državama članicama. Naime, oko 70 % svih zahtjeva zaprimljenih u 2021. odnosi se na četiri države članice, a taj je udio u prvom godišnjem izvješću bio 86,5 %.

Treće, iako se većina predmeta u prvoj fazi brzo procjenjuje u propisanom roku od 15 kalendarskih dana, procjena predmeta u drugoj fazi znatno varira s obzirom na vrijeme koje je državama članicama potrebno da odgovore na Komisijin zahtjev za dodatne informacije jer za te informacije često ovise o ulagatelju.

Četvrto, glavni sektori o kojima je riječ (IKT, prerađivačka industrija, financijske djelatnosti i trgovina na veliko i na malo) i podrijetlo krajnjeg ulagatelja (SAD, Ujedinjena Kraljevina, Kina, Kajmanski Otoci i Kanada) u predmetima o kojima je dostavljena obavijest na temelju Uredbe uvelike se poklapaju s općim trendovima ulaganja opisanima u poglavlju 1. ovog godišnjeg izvješća i odjeljka 1. popratnog Radnog dokumenta službi Komisije u pogledu glavnih sektora i podrijetla krajnjeg ulagatelja.

Peto, znatan broj predmeta o kojima su države članice dostavile obavijest uključivao je jedan ili više čimbenika koji se mogu uzeti u obzir, navedenima u članku 4. Uredbe. To posebno uključuje kritičnu infrastrukturu, tehnologiju i robu s dvojnom namjenom te pristup osjetljivim informacijama, kao i mogućnost da je strani ulagatelj u državnom vlasništvu ili pod kontrolom ili utjecajem vlade.

2. Izravna strana ulaganja iz Rusije i Bjelarusa u kontekstu ruske invazije na Ukrajinu

Kao odgovor na ničim izazvanu i neopravdanu vojnu agresiju Rusije na Ukrajinu, koju Bjelarus aktivno podupire, EU je u 2022. donio opsežne i čvrste pakete mjera ograničavanja („sankcije”) protiv obje zemlje. Sankcije protiv Rusije osmišljene su kako bi se potkopala sposobnost Kremlja da financira rat, nametnuli jasni gospodarski i politički troškovi pripadnicima ruske političke elite odgovornima za invaziju te smanjila njihova gospodarska osnova. S obzirom na materijalnu potporu Bjelarusa ruskoj invaziji, EU je donio dodatne sankcije protiv Bjelarusa. Sankcije protiv Bjelarusa osmišljene su tako da imaju sličan učinak kao sankcije protiv Rusije.

Iako su provjera izravnih stranih ulaganja i sankcije različiti pravni instrumenti s različitom svrhom i s drugačijim načinom djelovanja, ruska vojna agresija na Ukrajinu poziv je na veći oprez u pogledu ruskih i bjeloruskih izravnih ulaganja u Uniji. Time nisu obuhvaćena samo ulaganja fizičkih osoba ili subjekata kojima su određene sankcije. U trenutačnim okolnostima postoji povećani rizik da svako ulaganje u stratešku imovinu u EU-u koje se izravno ili neizravno odnosi na osobu ili subjekt koji je povezan s ruskom ili bjelaruskom vladom, koji je pod njihovom kontrolom ili je podložan njihovu utjecaju može predstavljati prijetnju sigurnosti ili javnom poretku u državama članicama.

U tom je kontekstu Europska komisija u travnju 2022. donijela smjernice[36] za države članice o izravnim stranim ulaganjima iz Rusije i Bjelarusa kako bi se osiguralo da se posebna pozornost posveti ulaganjima subjekata ili osoba na neki način povezanih s ruskom ili bjelaruskom vladom u stratešku imovinu u EU-u.

3. Koraci poduzeti nakon 1. siječnja 2021. i daljnje mjere

Ovo izvješće označava konsolidaciju europske politike koja je ključna za zaštitu sigurnosti i javnog poretka u Uniji. Uspostava mehanizama za provjeru izravnih stranih ulaganja u državama članicama i njihovo stalno poboljšanje, daljnji razvoj mehanizma EU-a za suradnju tijekom 2021. te suradnja s partnerskim zemljama u pogledu izravnih stranih ulaganja, među ostalim sa Sjedinjenim Američkim Državama preko radne skupine za izravna strana ulaganja u okviru Vijeća za trgovinu i tehnologiju omogućili su EU-u da učvrsti temelje svojeg sustava za provjeru. EU se u malo više od godinu i pol dana od stupanja na snagu Uredbe etablirao kao proaktivan sudionik u području provjere izravnih stranih ulaganja.

U izvješću se potvrđuje jasna dodana vrijednost Uredbe o izravnim stranim ulaganjima i mehanizma za suradnju. Pokazao se vrijednim i učinkovitim alatom. Nije bilo prijavljenih slučajeva curenja informacija o obavijestima, mišljenjima ili drugim djelovanjima u skladu s Uredbom. Odgovarajuće postupanje i **zaštita svih informacija dostavljenih** za potrebe članaka 6., 7. i 8. Uredbe **presudni su** kako bi se osiguralo potrebno povjerenje među svim uključenim

[36] Vidjeti bilješku 14.

stranama, a to su stranke u transakciji, država članica koja dostavlja obavijest, 26 ostalih država članica i Europska komisija.

Kako bi se olakšala djelotvorna provedba Uredbe i osigurala veća usklađenost i cjelovitost obavijesti koje države članice podnose u skladu s člankom 6. Uredbe, Komisija je ažurirala **obrazac za obavješćivanje** za ulagatelje. Izradila je i **dokument s često postavljanim pitanjima** (u lipnju 2021.).

Kad je riječ o **najboljoj praksi**, Europska komisija i dalje olakšava razmjene među državama članicama te je u ožujku 2022., nakon virtualnih razmjena tijekom pandemije, organizirala prvi sastanak uživo s predstavnicima svih država članica. Iskustvo pokazuje da općenito ima prostora za daljnja poboljšanja, posebno u područjima koja su utvrdile države članice. Međutim, svi su se složili da je funkcioniranje instrumenta i mehanizma za suradnju vrlo zadovoljavajuće i da donosi veliku dodanu vrijednost nacionalnim tijelima u njihovim konačnim odlukama o predmetnim transakcijama te zaštiti interesa (projekata ili programa) Europske unije.

Europska komisija čvrsto vjeruje da će uskoro još država članica donijeti ili ojačati nacionalne propise o provjeri izravnih stranih ulaganja i s tim povezane mehanizme za potencijalno rizična strana ulaganja. To je stajalište već više puta izneseno, posebno u Smjernicama za države članice iz 2020. o primjeni provjere izravnih stranih ulaganja u razdoblju javnozdravstvene krize i gospodarske ranjivosti u EU-u[37] te nedavno u Smjernicama za države članice o izravnim stranim ulaganjima iz Rusije i Bjelarusa.[38] Uspostava takvog mehanizma u svih 27 država članica trebala bi biti samo pitanje vremena, a time će se izravno doprinijeti zajedničkom sigurnosnom cilju. Povećanje broja država članica s nacionalnim mehanizmom za provjeru izravnih stranih ulaganja trebalo bi dovesti do jačanja suradnje u okviru Uredbe o provjeri izravnih stranih ulaganja. Međutim, teško je predvidjeti broj i prirodu budućih obavijesti, posebno zbog gospodarske neizvjesnosti.

Kad je riječ o **mogućnostima budućeg razvoja**, Europska komisija pokrenula je 2021. izradu **studije o mehanizmu suradnje za izravna strana ulaganja**. Cilj joj je ocijeniti povezanost provjera koje provode nacionalna tijela i Europska komisija te utvrditi sva važna pitanja u pogledu učinkovitosti ili djelotvornosti s obzirom na ciljeve politike iz Uredbe o provjeri izravnih stranih ulaganja[39]. Studija će doprinijeti razmatranjima Komisije o potencijalnoj potrebi za revizijom Uredbe o provjeri izravnih stranih ulaganja u 2023. Studija bi trebala biti dovršena u ljeto 2022.

[37] Vidjeti bilješku 13.
[38] Vidjeti bilješku 14.
[39]Konkretni su ciljevi studije i. iznijeti pregled postojećih propisa država članica u kojima trenutačno postoji mehanizam za provjeru; ii. preispitati kako se u nacionalnim propisima i Uredbi o provjeri izravnih stranih ulaganja uređuje interakcija nacionalnih tijela i Europske komisije u okviru mehanizma za suradnju uspostavljenog tom uredbom; iii. utvrditi sve bitne probleme u postojećim nacionalnim zakonodavnim sustavima i u Uredbi o provjeri izravnih stranih ulaganja koji bi mogli dovesti do manje djelotvornih i/ili manje učinkovitih ishoda s obzirom na ciljeve politike te uredbe i iv. osigurati da administrativno opterećenje za ulagatelje i druge dionike bude proporcionalno ciljevima politike i relevantnim pitanjima sigurnosti ili javnog poretka.